

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GILBARITIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societății lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr 42 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

4 Iunie 1942

Anul 105

Congresul profesorilor

de V. Branisce

La Galați s'a ținut în zilele de
Rusalii congresul anual al asociației
profesorilor secundari. În orașul unde a-
nul trecut pe vremea aceasta populația
privea îngrozită spre răsărit, cu pumnii
crispați de o nedreptate istorică, care a-
runcase drept momeală balaurului roșu
pe frații noștri de dincolo de Prut, as-
tăzi dascălii țării vin să-și spună cuvân-
tul încrezător de viitor.

În răstimp de un an roata eveni-
mentelor s'a întors și durerea mare a
neamului nostru neîndreptățit a fost ali-
nată pe plaiurile răsăritului. A trecut
vremea lacrimilor înnăbușite și a pum-
nilor înceștați de neputință. Pentru tot
ce avem de spus, pentru durerile și drep-
tele noastre revendicări, astăzi vorbește
sângele flăcăilor noștri ce curge cu îm-
belșugare.

De aceea, orizontul larg pe care-l
prezintă Galații poate servi de îndemn
profesorilor țării, ce duc o luptă de fie-
care ceas pentru idealul nostru național,
fiind ei cei dintâi chemați să formeze țel-
urile generațiilor de mâne.

Din toate îndeletnicirile și meseriile,
în toate ocupațiile, cea mai aleasă și
mai nobilă este misiunea de dascăl, dar
el are de străbătut cea mai spinoasă
cale. Rodul muncii nu este niciodată al
lui ci al societății sau al neamului în a
cărui slujbă stă până la moarte. Munca
lui rămâne anonimă. El făurește gene-
rații, pe care le dăruiește neamului. Iar
izbânzile lui trec de drept în patrimoniul
național.

Când însă tineretul pornește pe căi
greșite, profesorul are parte de hula
mulțimii, de critica și desaprobaria tu-
turor. Dar prea puțini se întreabă cine
sunt vinovații fenomenelor de dezechili-
bru din sufletul tineretului. Profesorii sau
societatea.

Între cei patru pereți ai clasei pro-
fesorul clădește o lume ideală, o lume
în care triumful adevărului, al dreptății
și al binelui sunt legi eterne. Prin fie-
care gest și vorbă el caută să înmul-
țească cunoștințele elevilor, sădindu-le în
suflet cultul științei;

Chinuit de îndoială copilul va cău-
ta un răspuns la atâtea întrebări ce-i
răsăr în minte. D-l ministru Petrovici a
caracterizat foarte intuitiv, în discursul
dela Galați, greutățile pe care le ridică
în calea educației o greșită îndrumare
dată din familie. D-sa a citat un exem-
plu semnificativ din experiența de peda-
gog a filosofului Fichte.

Congresul profesorilor secundari ar
fi bine să trezească în sufletele mulțimii
mai mult interes pentru profesori, care
într-o carieră istovitoare zi de zi se
măiestresc pentru ca din pălpăirea slabă a
flăcărilor lor curate să formeze mîntea și
sufletul tineretului.

Familia și societatea ar trebui să
le întindă o mână frățească, pentru a
forma cu un ceas mai de vreme genera-
ția de care avem nevoie. Generația con-
solidării statului nou ce se naște din
sacrificiile prezente.

Solie Fraților din Transnistria

de I. Bozdog

Cu numărul de față gazeta noastră
face un pas mai aproape spre inima
fraților noștri din Transnistria.

Un devotat cititor al nostru,
d-l Vasile I. Oproiu, stabilindu-se la
Odesa, ne-a trimis adresa alor 100 prie-
teni, cărora le-am și expediat gazeta
și le vom trimite-o regulat, căci ei sunt
cititorii și prietenii noștri de mai de
mult. Cuvintelor măgulitoare ce ni se
scriu în numele noilor cititori ne vom
sili să le dăm răspunsul adevărat prin
ținerea cât mai sus a steagului nostru
de luptă.

Bucuria ne va fi și mai mare
atunci când primei sute i se vor adăuga
alți și noi prieteni din toate orașele și
satele Transnistriei.

Nu intrăm pe un teritoriu ne-
cunoscut și cu atât mai puțin străin
nouă, căci pe acel pământ vechiu și
strămoșesc noi ne-am trimis cu multe
sute de ani înainte mocanii noștri, cio-
banii și turmele cu oi bărsane, care
și-au regăsit alți frați și rude stabilite
tot între ai lor cu mult înainte.

N'avem nevoie de considerații și
discuții istorice, de când, cum și în ce
număr sunt Românii acolo. E suficient
că știm că în toată Transnistria și
Crimeea numărul neamului întrece cu
mult milionul. Ne găsim deci la noi
acasă și trecem pragul caselor cu bu-
curie și încredere frățească. Noi, ca
Ardeleni, mai încercăm în aceste clipe
și alte sentimente de nestăpănită mân-
drie și duioșie, când știm că acolo se
găsesc multe zeci de mii de ostași ve-
niți din toate unghiurile țării libere să
scuture jugul greu al robiei care i-a
aplecat atâtea veacuri și care i-a
umilit peste orice închipuire în ultimii
25 ani. Ne înduioșăm apoi de mormin-

tele proaspete cu prețul cărora au fost
ridicați din moarte la viață. Cei care
ne-am pomenit pe lume cu mâni încă-
tușate, cu limba amuțită, înțelegem mai
mult ca oricine ce înseamnă descătu-
șarea oftatului și libertatea geamătului.
Știm și aceea că hora desrobitoare a
unirii trebuie să o formăm toți cei
de-o limbă și de-o lege.

Vă aducem deci, frați transnistrieni
crezul nostru întreg și neprihănit, cu
care dorim să vă învăluim și inimile
voastre în așa măsură, ca să nu se
mai poată găsi nicio urmă străină în
ființa noastră sufletească, ci să fim
numai Români și frați „ca doi brazi
dintr'o tulpină, ca doi ochi dintr'o
lumină”.

Doamne, prin câte examene amare și
sângeroase am dat dovadă că mai pre-
sus de ființa noastră omenească și mai
luminat decât dulcele leagăn în care
s'a zămislit întregul neam, Ardealul,
— în care noi am avut fericirea și nen-
orocul să rămănem atâtea veacuri
stânca de temelie și de cremene ce a
înfrânt orice încercare dușmană de a
ne înstrăina și răpune, — este veș-
nicia neamului, pe care am păstrat-o
neatinșă și o vom transmite și mai
mărită urmașilor noștri. Cea mai stră-
lucită mărturisire a acestei credințe o
face astăzi Ardealul când însuflă prin
finuta sa întregului neam același crez,
aceeași voință și același spirit de sa-
crificiu, ori unde ar trebui să se aducă,
fie pentru descătușarea noastră de ieri,
fie pentru nimicirea definitivă a bolșe-

Continuare în pagina 3-a

Anglia și politica lui Bismarck

de A. A. Mureșianu

„Cu toată originea europeană a
populației și civilizației lor, marile in-
sule britanice, s'au înstrăinat, prin con-
tactul cu coloniile lor îndepărtate atât
de mult de matcă, încât au rupt a-
proape toate legăturile lor sufletești cu
continentul clasic al civilizației ome-
nești. Prinsă ca un paiangen, în rețeaua
imensă a intereselor ei, legate de cele
cinci continente ale lumii, Marea Bri-
tanie a fost adusă, prin forța impreju-
rărilor, în situația de a se desinteresa
din ce în ce mai mult de problemele
etnice și politice ale Europei și de a
se limita aici, în primul rând, numai la
apărarea intereselor dominației ei ma-
ritime și ale comerțului ei.

După ce a contribuit atât de mult
la zădărnicierea planurilor politice ale lui
Napoleon I și a profitat timp îndelungat
de sistemul „Sfinte Alianțe”, inaugurat
după căderea acestuia, Anglia a intrat
în a doua jumătate a veacului trecut
în faza faimoasei sale politici „ne-inter-
venționiste — no-intervention — care
nu numai că n'a ajutat cu nimic cauza
libertății popoarelor europene, dar care
a contribuit, în mare măsură, la desbi-
narea Europei în cele două tabere de
dinaintea marelui războiu trecut.

Cu toată vechimea sistemului ei
de ocărnuire constituțional și liberal,
Anglia a arătat foarte puțină pricepere
pentru cauza libertății națiunilor sub-
jugate ale Europei. N'a fost ea care la
1877 a împins Turcia în războiu, pen-
tru ca prin pacea dela Berlin din 1878
să profite între cei dintâi pe urma lui?
Nu se opusese ea și la 1859 unirii
principatelor românești, susținute cu a-
tâta însuflețire de Cavour și de împă-
ratul Franței?

În „Cugetările și Amintirile” sale,
Bismarck vorbește cu multă amărăciune
de țara „de dincolo de canal”, care i-a

— Continuare în pag. 3 —

„GAZETA TRANSILVANIEI”

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

LUCIAN BLAGA: *La curțile dorului*.
Ed. „Fundatia pentru literatură și artă”.

D-l Lucian Blaga a prilejuit, dela
întăile sale cărți de versuri și de filo-
sofie, ample discuții iscate de forma de
expunere cu totul nouă ca și de gân-
direa sa.

Ne oprim la volumul *La curțile
dorului*. Mai înainte, să mărturisim,
pentru rarii cititori de poezie dela noi,
credințele noastre intime, fără ocol.

Astăzi, lirica românească este do-

minată de două personalități covârși-
toare, în jurul cărora se grupează și
toate izbânzile celorlalți: T. Argezi și
Lucian Blaga.

Ce noroc mai neașteptat pentru
generațiile de tineri învățați, decât să
întâlnească un climat special, de inac-
cesibile altitudini, de intuiții profunde
și revelatoare!

D-l Al. Phillipide, el însuși poet
de mari merite, deplânge fără temei
soarta poeziei zilelor noastre. E un

punct de vedere pe care nu ni-l
insușim.

Rară poate fi epoca în care aspi-
rațiile cele mai legitime către puritățile
artei să fie mai evidente și ele să lase
mai tulburătoare ecouri!

Să ne înțelegem dela început.
Peisajul liric românesc, contempo-
ran, este foarte divers.

Între Argezi, Baudelaire autohton,
neștrăin de niciuna din subtilitățile unei
gândiri în continuă căutare de orizon-
turi vaste, dar stăpân mai ales pe o
limbă, care-și desvăluie pe de-a 'ntregul
virtualitățile artistice și Lucian Blaga,
un Reiner Maria Rilke al nostru, de
egală putere evocatoare cu el, cu ose-
bire stăpân pe un fond în care se a-
dună frumusețile elementare, perene,
ale lumii, deși este un stilist neegalat
— nu e, oare, cunoscut din numeroase
studii, ca un emerit teoretician al sti-
listice? — se ridică încă alte piscuri
acoperite unele aproape cu totul, altele
atinse în treacă de zepzile veșnice
ale artei. În treacă, enumerăm câteva

INSTANTANE

Arpagoni

Când Molière îți înfățișează pe Arpagon al său ca tip al sgârceniei îți pare oarecum exagerat că bătrânul îndrăgostit până peste urechi de tână și frumoasă fată, e în stare să se dedea la toate caraghioslăcurile pentru a cuceri inima ei, numai un lucru nu-i în stare să facă: nu-i în stare să deschidă punga. Ți pare exagerat, zic, știind mai ales că bătrânii la dragoste sunt exact ca boii la fugă: greu îi pornești dar și mai greu e să-i oprești.

Nici Arpagon însă nu-i exagerat și nici sgârcitul lui Delavrancea, care pentru ca să nu între prea mult frig în cameră, când deschidea ușa, ca să între ori să iasă motanul, a chibzuit c'ar fi bine să mai scurteze un pic coada acestuia ce i se părea lui prea lungă. Nu sunt exagerați de loc niciunul nici altul; sunt tipi care trăiesc printre noi și nu lipsesc decât momentele prielnice ca ei să se înfățișeze în toată splendoarea maniei lor.

Un ziar străin pomenea odată de-un caz care întrece cu mult pe cele amintite mai sus.

În Gabrovo, oraș bulgar, sunt oamenii vestiți prin zgârcenia lor. Se povestește chiar despre ei, că noaptea când se culcă opresc orologiul în casă pentru ca să nu se uzeze prea tare și zădarnic arătătoarele.

Un cetățean al acestui oraș plecă la Sofia ca să consulte un medic specialist. Omul se simțea foarte rău. Medicul după ce-l vizită găsi de fapt că starea pacientului său e foarte gravă și-i dete sfatul să plece acasă cât mai repede. Nenorocitul gabrovonean se și grăbi să ia cel dintâiu tren. Drumul dela Sofia la Gabrovo e lung și anevoios. Bolnavului abia i se mai ținea sufletul în oase, dar așa slab și prăpădit cum era, totuși nu pregeta să coboare la fiecare stație de tren. Nu știa nimeni dintre pasagerii din compartiment ce tot caută el la fiecare oprire, îl vedeau numai că dispăre în edificiul gării și revine peste câteva minute din nou. Cum arăta la față ca un cadavru și abia se mai ținea pe picioare, unuia dintre tovarășii săi de drum i se făcu milă și când într-o gară bolnavul voi din nou să se ridice și să coboare, vecinul de alături îi opri.

„Bine”, zise atunci omul, — „coborâ D-ta și cumpără-mi un bilet până la stația următoare. Mă simt foarte rău, pot muri în orice moment și deci pentru ce să scot un bilet întreg până'n Gabrovo?”

Ecat. Pitiș

Sectele religioase și solidaritatea națională

de Pr. A. Radu

Din articolul precedent s'a putut vedea, că sectele sunt de origine străină, o marfă importată nu de mult pe pământul ospitalier al României. Ele nu sunt creațiuni ale sufletului românesc, nici nu s'au născut pe pământul nostru. Caracterul lor străin se poate vedea și din numele ce li-l dă poporul român, care le spune „mucări”, cuvânt de origine germană și care înseamnă bigot, fărnac, semn vădit, că el nu avea un cuvânt propriu în limbă cu care să numească pe acești ciudați „credincioși” răsăriți în mijlocul lui și care la început de sigur că au fost numai străini.

Sectele au apărut așa de străine de tradițiile noastre naționale și de firea poporului nostru încât mulți oameni cu răspundere la noi au crezut într-o imunitate religioasă a noastră față de orice tentativă sectară, datorită temperamentului nostru latin. După această teorie, de altfel destul de comodă, se spunea că deși neamul nostru a fost asaltat de două puternice curente eretice, bogomilismul din sud și calvinismul din apus, totuși a rezistat victorios și nu s'a contaminat. Și aceasta multumită firii noastre latine, care caută în religie o putere nu de individualizare a oamenilor, cum e cazul cu ereziile, ci o putere de socializare și de solidarizare a lumii; adică o credință religioasă cu mistere adânci și impunătoare, cu un cult ceremonial și solemn, cu o morală, care să-l ducă pe om la perfecționare nu prin revoluție, ci prin cea mai liniștită și mai dulce evoluțiune; și în fine cu o putere de lătare luminoasă și temeinică dat fiind că ori cât de democrați ar fi în tendințele lor pentru drepturile individuale, pentru masa lor socială însă latinii sunt prin firea lor imperialiști, adică popoare care țin să-și trăiască istoria neamului pe întinderi teritoriale grandioase. Ca atare latinii au preferat și preferă numai pe acele religii care împacă de-o-potrivă, cerințele mistice și morale ale omenirii și ca minte și ca inimă și ca simțuri, întrucât aceste religii potrivindu-se mai bine cu firea omenească, au prin aceasta și o putere de lătare mai lesnicioasă, mai sigură.

Și cu toate acestea, nici spiritul nostru latin, refractar sectarismului și nici spiritul nostru conservativ, nu ne-au putut apăra de pătrunderea sectelor în mijlocul neamului. Numărul lor apreciabil nu ne mai permite nici o iluzie în privința acestora.

Sectele prin definiție sunt fără tradiție și fără patrie. Sunt de-o-potrivă oștile armatei și statului, precum și ordinei sociale, care chiar dacă le acceptă, o fac aceasta din oportunitate practică. În fapt însă și în chip ocult, ele conspiră împotriva lor. Ne având nimica comun cu trecutul neamului, e dela sine înțeles, că pe ele nu le inte-

resează nici aspirațiile lui, după cum nu le cutremură durerile lui. Îmi aduc aminte cum aici într-o comună din Transilvania, acum câțiva ani, într-o zi de mare sărbătoare, sectarii din acea comună, s'au izolat de restul populației și au refuzat să participe la producțiunea artistică pregătită de școala primară, declarându-ne ritos, că pe ei nu-i interesează decât „serbarea Sâmbetei” și că puțin le pasă sub ce stăpânire se găsească. Și exemple de felul acesta s'ar putea cita foarte multe.

Este evident pentru ori cine deci că sectele, fiecare în parte și toate împreună, sunt factori de disoluție națională și sapă concentric și metodic la temeliiile statului. Ele sunt dușmanii noștri din lăuntru. Și asta, fără deosebire între ele, căci toate sunt primejdiile neamului. Voltaire după ce făcuse o călătorie în Anglia fu întrebat despre nenumăratele secte protestante de-acolo. El răspunde: „c'est le même gigot, il n'y a que la sauce qui change”. Și cu privire la sectele din țara noastră putem spune, mutatis mutandis, că numai „sosul” lor doctrinar e diferit dar ostilitatea lor față de neam este aceeași. Ceea ce era francmasoneria pentru clasa cultă, aceea trebuia să fie sectele pentru popor. Deci, sectele sunt o francmasonerie populară. Ele împart neamul și îi slăbesc solidaritatea; îl învrăjesc și anarhizează. Și dacă desființarea partidelor politice a fost un act de adâncă înțelepciune, apoi și desființarea sectelor religioase, care sunt tot un fel de partide de ordin religios, ar fi o concluzie logică. Astfel a procedat statul național-socialist german. Și de sigur, că el știe bine, de ce a ales acea soluție radicală. Oricum sectele sunt o problemă, care interesează în chip osebit statul.

Sonet

Și primăvara 'ncepe ca iubirea
Cu toate bucuriile de-odată,
Risipitoare, gingașe, bogată
În desmierdări și daruri. As'azi firea

Pare-o grădină veselă 'ncărcată
De flori și de parfum, dar strălucirea
Ce-o vezi acum nu-i mâne nicăierea.
Căci e destul un vântuleț să bată

Să scuture din ram întâ a floare
Și pomu 'ntreg își leapădă povara,
Înbalsamata, alba lui ninsoare.

Așa-i în suflet, când coboară seara
Și pică flori, iubirea ntr'ânsul moare.
Și ea sfârșește — așa ca primăvara.

Ecat. Pitiș.

Reviste

ROMÂNIA TÂNARĂ. *Indreptar, politic, economic literar.* Brașov. Anul I, Nr. Mai 1942.

Subt conducerea d-lui I. Hașeganu apare, în localitate, întâiul nr. din *România Tânără*. După cum spune d-sa revista trebuia să vadă lumina tiparului încă înainte de începerea războiului actual; cauze pe care nu e rostul să le analizăm aici au dus la această întârziere. Să cităm sfârșitul articolului prefață, cu urarea noastră ca dorințele să se prefacă în tot atâtea izbânzi:

„Pentru noi, astăzi, când neamul nostru este înclăștat într-un suprem efort pentru asigurarea existenței sale și reîntregirea frontierelor și pentru clădirea unui viitor mai bun, titlul *ne-am dat vrem să constituie un întreg program.*

Și pornind la drum subt semn *Inverii*, al *Muncii* și al *Credinții*, nu avem decât dorința să putem da acestui titlu, în cuprinsul paginilor noastre tot conținutul pe care puterile noastre și împrejurările ne vor permite să-i-l dăm.”

În continuare, directorul revistei semnează articolul *Problema tineretului* în care caută să prezinte ceva din sbaterea momentului tineresc actual. Dar publicațiile pe care d-sa le enumeră nu sunt chiar ale tineretului. *Chemarea Vremii* nu mai apare; *România Viitoare* nu e de loc tinerească și e robustă, *Tineretea* e o foaie aproape necunoscută, ca și *Tribuna Tineretului* iar *Vremea* are azi tendințe bine definite, fiind o revistă foarte bună, dar scrisă în cea mai mare parte de oameni trecuți de mult de tinerete și de problemele ei.

D-l B. Ardelean scrie sumar despre *Orașele noastre* iar I. Armeni despre *Geopoliti.ă și etnopoliti.ă*.

D-l C. Z. Buzdugan traduce din Baudelaire și Dante iar d-na Cornelia Buzdugan-Hașeganu semnează două grațioase pasteluri.

O pagină studențească, pe două pagini de revista, se ocupă de chestiuni profesionale dând sugestii și îndrumări.

Numărul este completat cu bogate note și recenzii despre cărți, reviste și idei, fapte, conferințe, locale.

În lipsa de publicații românești *România Tânără* umple un mare gol. Primul pas e făcut cu fermitate. Îi dorim să ajungă cât mai departe, pe drumul ce și-a propus.

Laerte

INGINER GRIGORE V. Z. RUSU

Birou de studii și construcții. Lucrări publice.

Execută orice fel de lucrări de construcții

Telefon 39 00 BRAȘOV

nume: Nichifor Crainic, Artur Enășescu, Bacovia, Al Phillipide, V. Voiculescu, I. Pilat, A. Maniu.

D-l Lucian Blaga ne oferă o viziune a lumii posibilă pe orice meridian și totuși strict localizată.

Pastoral, tabloul său se întregește totdeauna cu cele mai mici detalii. Pare de sigur paradoxal dar această poezie e mai lipsită de anumite pauze care să sdruncine, de goluri pe care să le poată suplini imaginația, ca aceea a d-lui T. Arghezi.

Cum bine spune, d-l Tudor Arghezi potrivește *cavintele* tari și slabe, într'un stil arhitectural, de cele mai multe ori. D-l Lucian Blaga potrivește *ideile*, pe care le acopere cu o clară culoare picturală.

Aceste considerațiuni sunt, de sigur, lăaturalnice. Pictural este și d-l T. Arghezi în atâtea din stihurile sale bărbătești, după cum arhitectural e și d-l Lucian Blaga în vastele, luminoase culepole ale albelor sale versuri.

Aș merge până acolo încât aș afirma că poetul ardelean e un poet al folclorului, până într'atât folosește el mijloacele acestuia. Chiar titlul *La curțile dorului* nu e decât un vers popular.

Acest dor e nedefinibil, el străbate fiecare fibră a celui care trăiește misterul creației și nu poate fi decât sugerat prin nesfârșitele, pure, imnuri din juru-ne.

Tânjim, în lungi așteptări de timp ce se macină fără spor, după ceea ce închidem în el.

Din când în când câte-o lacrim'opare și fără durere se'ngroașă pe geană.

Hrănim cu ea nu știu ce firavă stea.

Carte de pribegie, *La curțile dorului* cuprinde nostalgia după țara de baștină dar și aleianul. Căci ratăcit pe meleaguri îndepărtate, cu rosturi sau fără, vieța unui poet este tot o pribegie iar oamenii și locurile, prin ce pot

arăta ca splendoare, nu fac decât să trezească mai puternice ecouri din patrie.

Stau acu iarși cu fața spre țară.
Învoarea va să rămână un vis,
să nu calc o nespusă poruncă
sau poate fiindcă făpturii așa-i este scris.
Numai noaptea, în fiecare noapte,
somnul mă vine,
sosindu-mi din depărtatele plaiuri
mi-aduc un pic de întineric,
ca un pumn de țărână din patria mumelor
din cimitire de raiuri.

Ninsoarea, noaptea, în burgul final-telor catedrale, cade ca o cenușă a în-gerilor arși în ceruri.

Strămoșii îl urmăresc pretutinde-nea, cu prezența lor în calitățile și me-tehnele câte și le află.

În *Corbul*, sentimentul lunecării din vieță este potențat și prin amintirea numelui fiicei poetului; această trecere pe care oamenii au uitat s'o citească, fie și în felul cum corbul își

măsoară pașii, pe zăpadă în câmp alb.

Scriitorul acestor rânduri a fost la rândul-i, în munți și a văzut

ca un ochiu al lumii, ascuns,

un iezer. Își aduce aminte de *iezerul mare* și *iezerul mic* din vârful Munților Cibin. D-l L. Blaga reușește ca în numai două strofe să evoce toată mărețea acestor lacuri virgine, în care parcă se ogliindesc, totuși, poște umane.

Virginală este și înmugurirea po-mului în Martie. (*Trezire*).

Ca o dulce urare unei femei este *Bunăvestire pentru floarea mărului*, în liniștite cadențe populare.

Cântând minunile pământestii, d-l Lucian Blaga cântă și pământestile sen-timente de care sunt stăpâniți oamenii în preajma acestora.

— Va urma —

Solie fraților din Transnistria

de I. Bozdog

Continuare din pag. 1-a

vismului otrăvitor, fie în adâncirea necămintei credințe de adunare într'un singur mănunchiu a tuturor fiilor neamului românesc.

Oameni răi spun și despre voi că vreți să rămâneți moldoveni, dar noi suntem convinși că această poreclă a obârșiei voastre va rămâne ca și pentru noi cea de ardeleni, o scumpă podoabă ce acoperă mormintele strămoșilor și ne leagă de ele, dar descătușează și unește în chip inseparabil inima și sufletul în ființa unică și veșnică a neamului.

Simțim noi de pe acum, că și pentru voi e o valoare mai de neprețuit faptul să vă știți la adăpostul brațului frățesc ce vă apără hotarele și că doriți mai de grabă să vă fie sfântul

nostru tricolor scut și mormânt de cât să vă doriți ocrotiți de braț și inimă străină.

Cu acest crez venim la voi și dorim să ne frământăm mintea, vrerea și vieța, pentru ca în ceasul marilor deslegări ale istoriei să nu mai poată fi putere omenească să ne despartă.

Unde va fi trasă noua brazdă la Răsărit e greu de prevăzut, dar inimile voastre și ale noastre trebuie să fie pregătite ca noua așezare a neamului să ne aducă pe toți dincoace de acea piatră de hotar. Noile hotare nu vor putea frânge trupul și sufletul neamului, iar de s'ar întâmpla să cadă rămurele și înafara noilor granițe, le vom aduna și aduce la comoara comună, ca să rămânem în veci: un trup și o inimă întreaga suflare românească.

Anglia și politica lui Bismarck

de A. A. Mureșianu

— Continuare din pag. 1-a —

provocat atâtea desiluzii și de a cărei colaborare în chestiile mari europene nu s'a putut folosi niciodată. Politica egoistă a Angliei a contribuit și la nereușita proiectului de alianță dintre Franța, Italia și Austria dela 1869 și la izbucnirea războiului dela 1870. *Insuși Bismarck atribuise, odată, vinovăția acestui războiu și a fazei de încordare politică care i-a urmat pe continent, atitudinii „rezervate” și șovăitoare a Angliei* (cf. Rothfels, *Bismarck's englische Bündnispolitik*, Leipzig 1924).

Numai creșterea preponderanței politice a Germaniei și progresul forțelor ei navale de după 1870 a condus Anglia la o apropiere de dușmana ei seculară, de Franța, a căreia forță politică și militară a căutat însă să o exploateze și în marele războiu trecut, în interesul expansiunii sale coloniale.

„Este o rară contradicție a isto-

riei, scrie un cercetător german, ca o națiune care, între toate celelalte, stăruia mai mult pentru pace și ale cărei interese economice erau strâns legate de stări politice liniștite, să lase apărarea serioasă a acestor interese cu totul pe seama unui bărbat de stat străin și temut ca Bismarck” (Horst, *Bismarck, England u. Europa*, München 1930).

Adevărul asupra acestui rol, am putea zice paradoxal, al Angliei a fost mărturisit, cu prilejul nedreptăților săvârșite, cu concursul ei, de pacea dela Berlin din 1878, de însuși cel mai european dintre bărbații ei de stat din veacul trecut, de Gladstone, în următoarele cuvinte, citate de istoricul și academicianul francez Emil Bourgeois: „Ar fi fost mai bine pentru cauza libertății și a justiției ca să nu mai fi existat națiune engleză pe pământ”.

va fi vândută numai în acea piață comercianților, fiind interzis a se transporta la magazia din oraș pentru a fi desfăcută în engros acolo. Comerciantul cu ridicata nu poate duce din piața cu ridicata mai multă marfă la prăvălia sa din oraș, decât în măsura nevoilor, vânzării cu amănuntul.

V. Comercianții străini vor putea cumpăra din piețe produse alimentare și de generală necesitate, numai după ora 10 dimineața.

VI. Infrafracțiunile la prezenta ordonanță se vor pedepsi conform cu dispozițiunile al. II art. 16 din Regulamentul pentru aplicarea Legii Administrative.

Brașov, la 27 Mai 1942.

Primar,
Dr. N. G. V. Gologan.

p. Secretar General,
Dr. St. Popovici

Cinema „Astra”

**Dela 4 Iunie
va rula filmul**

**Un film excepțional realizat de
JEAN BOYER**

**Așa se cuceresc
bărbații**

(MA SOEUR DE LAIT)

Cu: LUCIEN BAROUX
HENRY GARAT
MEG LEMONNIER
MEDY BERRY

O comemorare

Duminecă a avut loc în biserica Sf. Adormiri din cetate pomenirea acelor bărbați ai neamului, care acum o jumătate de veac au pornit pe drumul fără întoarcere al Vienei, să ceară o fărâma de dreptate pentru neamul lor năpăstuit. Rugăciuni curate s'au înălțat pentru odihna sufletelor dreptcredincioșilor: Ioan, Gheorghe, Vasile, Iuliu, Dumitru, Nicolae, Septimiu, Teodor, Gherasim, Aurel, Danil, Mihai, Patriciu, Rubin, Dionisie...

Cuvintele predicii rostite din sfântul altar de părintele Coman, nou alesul paroh al bisericii, au picurat balsamul mângâierii în inimi, ele ne-au evocat vremurile de crunte persecuții din primele veacuri ale creștinismului, când retrași în întunerecul catacumbelor credincioșii propovăduiau persecutați cuvântul evangheliei.

Dar lumina acestor învățături a străbătut biruitoare prin toate zidurile. Nicio putere lumească, nicio constrângere, nicio tortură n'au putut să slăbească credința celor dintâi martiri ai creștinismului.

După parastas a avut loc în sala festivă a liceului „Meșotă” conferința d-lui profesor Nicolae Baboie despre procesul Memorandului.

D-sa a reînviat într'o frumoasă expunere epoca de frământări și lupte, de sacrificii, dar și de înălțătoare curceri spirituale. Căci din acele frământări s'au cristalizat principiile dominante ale unei epoci care aveau să desăvârșească destinul neamului românesc...

Comemorarea a avut loc într'un cadru restrâns, mult prea restrâns pentru însemnătatea evenimentului, mai ales că aici în Brașov avuseseră loc acum o jumătate de veac cele mai insufletește manifestări — uneori chiar scump plătite.

Corul Academiei Comerciale de sub conducerea prof. Gherghel a încheiat serbarea cu înălțătoare cântece.

ROMÂNIA

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 15945/1942.

Serv. Financiar
Bir. Aproviz.

Ordonanța No. 28/1942

Noi, Primarul Municipiului Brașov; Având în vedere dispozițiunile art. 9 și 64 din Decretul Lege cu Nr. 1215/1941 pentru activarea producției, regulii prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului, publicat în M. O. Nr. 102, din 3 Mai 1941, cu modificările sau ulterioare;

Având în vedere Decretul Lege Nr. 2759, privitor la stabilirea prețurilor, publicat în Mon. Of. Nr. 235 din 4 Octombrie 1941;

Având în vedere decizia Ministerului Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării cu Nr. 338 publicat în Mon. Of. Nr. 160 din 9 Iulie 1941;

Având în vedere ordinul telegrafic al Subsecretariatului de Stat al Aprovizionării Armatei și Populației Civile cu Nr. 33340/1942, comunicat prin Prefectura județului Brașov, cu Nr. 15500/942;

Având în vedere și procesul verbal Nr. 7229/1942, încheiat în ziua de 9 Martie a. c., de reprezentanții Primăriei cu reprezentanții brutarilor;

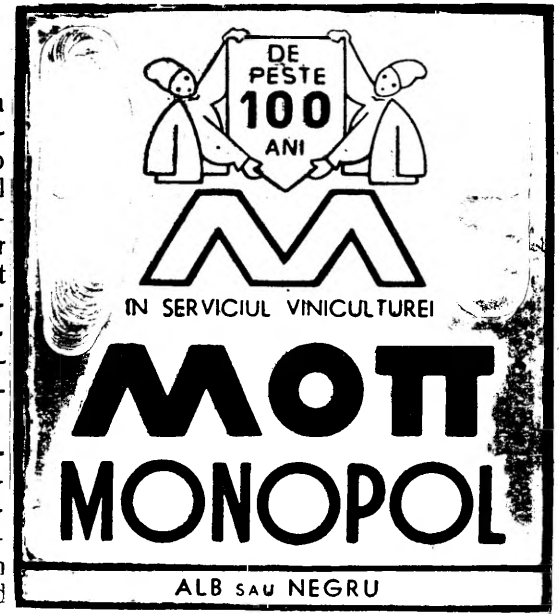
În baza drepturilor conferite nouă prin dispozițiunile art. 16 din Legea Administrativă,

O r d o n ă m :

I. Cu data de 2 Iunie 1942, rația zilnică de pâine se reduce la 250 grame.
II. Pâinea de 600 gr. din făină de grâu, se reduce la 500 gr. și se va fabrica dintr'un amestec de 300 gr. făină de grâu și 80 gr. făină de orz sau de secară.

III. Prețul pâinei de 500 gr. se fixează la Lei 12.

IV. Brutarii vor acorda, din prețul de mai sus, revânzătorilor un rabat de 25 bani la o pâine de 500 gr.

V. Cu data de mai sus, se pot fabrica și chifle de câte 50 gr. dintr'un amestec de făină de grâu cu 20% făină de orz sau secară.

VI. Prețul chifliilor se fixează la Lei 2 per buc. de 50 gr.

VII. Pânea și chiflele se vor vinde numai pe bază de bonuri din cartela de pâne, socotind 5 chifle egale cu rația de pâne pentru o zi.

VIII. Pânea se va consuma ca și până acum, în cinci zile pe săptămână, vânzarea făcându-se în fiecare zi, pe baza bonurilor scadente în săptămâna de control respectivă.

IX. Pânea și chiflele se vor pune în vânzare în stare rece, după 6 ore dela scoaterea lor din cuptor.

X. Cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă ordonanța noastră cu Nr. 13 din 9 Martie 1942.

XI. Infrafracțiunile la prezenta ordonanță se pedepsesc potrivit dispozițiunilor Decretului Lege Nr. 1215/1941, cu modificările sale ulterioare.

Brașov, la 28 Mai 1942.

Primar, p. Secretar General,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. St. Popovici

Primăria Municipiului Brașov

Ad. Nr. 14067/1942

Serv. Financiar
Bir. Aprovizionării

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publicului și al întreprinderilor care primesc bonuri de ulei de la Primărie, că cota de 200 gr. ulei, pe baza bonului Nr. 1 sau a cuponului din cartela colectivă poate fi ridicată numai până la 5 Iunie 1942. Dela această dată bonurile Nr. 1 vor fi anulate, iar cota respectivă pierdută.

În consecință, rugăm toate persoanele în cauză, a-și ridica uleiul, iar acei ce n'au prezentat cartela colectivă pentru introducerea cotei de ulei, să se prezinte urgent la Primărie, cunoscând că dela data de 5 Iunie, pierd dreptul la acea cotă.

Brașov, la 28 Mai 1942.

Primar, Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

Pentru cititorii noștri

In urma scumpirii hârtiei de tipar și a reglementării prețului de vânzare al ziarelor, suntem nevoiți să facem și noi unele schimbări în prețul de abonament.

Abonamentul anual al Gazetei Transilvaniei va fi dela 1 Aprilie 1942 lei 300.—

pentru autorități și soc. 600.—

pentru țărani 150.—

La aceste sume se mai adaugă timbrele prescrise de lege la eliberarea chitanței de plată.

Toate abonamentele plătite înainte de 1 Aprilie a. c. se consideră integral plătite cu prețul vechiu.

Informațiuni

Serbări școlare

În seria reușitelor serbări școlare se încadrează și frumosul festival artistic organizat de elevele clasei a VI-a a liceului de fete „Principesa Elena”.

Sub priceputa conducere a d-nei prof. Carmen Moșoiu s'a reprezentat piesa „Lucașfăru”, prelucrare de I. T. după Mihail Eminescu. S'au remarcat elevele Magda Cristescu, — Lucașfăru — Sanda Benția, — Cătălina — Valeria Coliban — Cătălin, precum și Rodica Gheorghiu, Irina Toma, Elena Moșoșan, Victoria Cristea, Stela Pop, Ana Rădulescu, Lucia Popovici, Lucia Galoș, Maria Prica.

Apoi elevele Rodica Gheorghiu și Valeria Coliban au executat două frumoase dansuri iar Marilena Dănescu a recitat „Toamna de Alfred Moșoiu”.

Venitul serbării s'a vărsat Consiliului de Patronaj al Municipiului Brașov.

*

Examenele de bacalaureat

Joi, 4 Iunie a. c., orele 8 dimineața încep examenele de bacalaureat la liceele teoretice și comerciale.

Liceele teoretice dau examenul în localul lic. „A. Șaguna”

Comisia de examinare: Președ. N. A. Rădulescu, geogr. prof. univ. Buc. E. Zaharescu, rom. I. f. Buc., Maria Tulliu (Vlad) franc. I. f. Brașov, Baboie Nic. ist. lic. Șaguna, Ec. Bagdasar, fil. lic. f. T. Măgurele; Ciorănescu Ecat. lat. lic. f. Brașov, V. Brătănescu, șt. nat. C. Sylva Buc., Ionescu Const. mat. lic. Meșota, Manolescu Stela, fiz. lic. f. Brașov.

Liceele comerciale dau examenul în localul lic. „A. Bârseanu”

Comisia de examinare: Președ. I. Matei, juridico-economice, prof. univ. Academia Cluj-Brașov, St. Median, șt. comerciale, I. c. b., Sofia Verzea măr-furi, I. c. f., St. Mărculescu, matematici I. c. b., I. Dobre, istorie-geografie, lic. b. Meșota, I. Bozdog, I. română, I. c. b., Cornelia Hașegan, franceză, lic. com. b. Toți membrii comisiei sunt dela liceele com. din Brașov.

În Brașov vor mai funcționa pe aceeași dată și două comisii pentru elevii dela liceele cu limba de predare germană.

Com. Nr. 1. va funcționa la liceul „Honterus” pentru elevii liceelor germane de băieți și fete din București, Brașov și Sighișoara.

Președinte Liviu Rusu, I. română, prof. univ. Cluj.

Com. No. 16. va funcționa la liceul comercial german sub președenția d-lui inspector general Aron Demian care examinează I. română.

*

Contractele de închiriere mai pot fi vizate fără amendă.

Ministerul de finanțe a prelungit până la 10 Iunie termenul de vizare fără amendă a contractelor de închiriere indiferent la ce dată a început termenul de închiriere.

Tipografia „ASTRA” Brașov
caută

2 mașini de cules Linotyp

Cronica Războiului

„Lăsați în pace trecătorile Carpaților noștri”

D-l Sano Mach, vice-președintele consiliului de miniștri slovac a rostit la postul de radio Slovacia, iar ziarul „Gardista” sub titlul: „Lăsați în pace trecătorile Carpaților noștri”, și cu subtitlul: „Răspunsul d-lui ministru Sano Mach la aiurelele unui anumit factor străin.” a publicat o extrem de interesantă cuvântare.

Această cuvântare — comunică agenția Rador — constituie răspunsul la declarațiile unei personalități politice străine, al cărui nume și a cărei naționalitate nu sunt indicate, dar ale cărei cuvinte sunt calificate drept necugetate și provocatoare.

„Purtăm de grijă — a spus d-l ministru Mach — ca ordinea să nu fie tulburată și ca frontul intern să fie bine ținut. Și conducem poporul și statul conform interesului nostru suprem: victoria.”

Soldații noștri pe frontul de răsărit și-au îndeplinit până acum datoria dincolo de orice așteptări. Ei au dovedit lumii că fac parte dintr'un popor care nu numai că are dreptul la independență, dar care are și voință să și-o păstreze și să progreseze.

De aceea respingem cu hotărâre cuvintele ofensatoare și provocatoare ale unor oameni politici străini, care ar voi să turbure evoluția și colaborarea pașnică a popoarelor din Europa Centrală.

Unul din acești domni a avut nu demult nesocotința să spună că Europa, față de pericolul contra căruia luptă acum, nu se va putea articula decât atunci când trecătorile ei nordice vor fi date armatei maghiare.

Acestui om politic străin, care a aiurat astfel, ar trebui să i se dea o lecție bună. Noi însă nu vrem să dăm lecții nimănui. Ajunge să spun că aiurează. Și dacă aș vrea să dau o expresie mai nimerită acestui act, ar trebui să spun în limba maghiară „félrebeszél”, adică „vorbește aiurea”.

Spun aceasta despre discursul care la noi, în Slovacia, a putut să producă oarecare neliniște, deoarece a fost difuzat de două ori de un post de radio străin și a fost publicat în zeci de ziare. Noi însă nu ne supărăm pentru aceasta.

Strălucita victorie româno-germană din peninsula Kerci

Peste vreme va rămâne răsunetul victoriei armatelor române și germane din peninsula Kerci. Este în lupta ostașilor noștri cucerirea unor drepturi încălcate și ridicarea nației pe culmile idealurilor care o frământă și este în același timp spulberarea unor dușmănoase gânduri care tindeau să încercuiască hotarele țării în ură răzbitoare. Este o dumnezeiască punere la punct a unor aspirațiuni nesocotite și a unor încălcări de drepturi ce-și cer răzbunare. Și suntem pe drumul de pe care nu ne vom întoarce decât în altarul reclădit al Patriei...

Pentru a da o imagine cât de palidă a luptelor dela Kerci, vom reproduce din ziarul „Universul” un pasaj dintr'un lung reportaj asupra acelor lupte: „Într'o parte și alta câmpul este presărat cu leșuri rămase în poziții îngrozitoare. Sunt bolșevicii secerăți de focul bravilor roșiori. În stânga un mort pare că, înainte de a-și fi trăit ultimul sbucium al vieții, și-a înfipt dinții în scoarța pământului ca să-și sape astfel adăpostul de totdeauna. Alături câțiva turcomani, cir-kizi și câțiva mongoli și-au amestecat

Soldații noștri au arătat pe front că li se poate încredința apărarea trecătorilor Carpaților. Acestea numai atunci sunt sigur apărate, când le apără armata slovacă. Noi am luptat în aceste trecători contra dușmanului Europei Noi, pe când acest domn vrea să le aibă pentru alte scopuri decât pentru apărarea Europei: pentru reînnoirea celei mai mari neareptăți și a sclaviei.

Evoluția Europei Centrale numai atunci este așezată pe baze sănătoase când poporul slovac este stăpân pe munții Tatra și pe Carpații nordici. În orice altfel de stat, acești Carpați ar deveni munții haiducilor și pământul slovac câmp de luptă contra asupritorilor și vieața ar fi o neîncetată revoluție, până ce dreptatea ar învinge din nou.

Respingem deci glasul omului politic străin. Aceasta o facem ca să nu se mai repete încercarea de a se turbura pacea în Europa Centrală. Nu ne-am lăsat provocați atunci când în trecut ni se dădeau termene de existență, când ni se spunea că ei au dreptul la Carpații nordici și când făceau diferite profeții ca să ne turbure pacea.

Dacă nu ne-am lăsat amăgiți în trecut, în epoca unui început nesigur, astăzi în niciun caz nu ne lăsăm păcăliți. Am dovedit și pe front și în țară ce înseamnă să fii slovac. Observatorii străini obiectivi au judecat stările dela noi atât de favorabil încât, fără laudă, putem să spunem că suntem capabili să avem dreptul să trăim liberi în casa noastră, independenți și suverani.

La orice altă afirmare, răspunsul nostru este clar cum a fost totdeauna: „Noi suntem aici acasă, suntem stăpâni și nu lăsam să fie altfel”.

Când din înălțimea faptelor eroice și a unei drepte năzuința la viață liberă vorbește un popor al cărui fii se sacrifică pentru liniștea și pacea Europei și când acei fii luptă sub un steag ce reprezintă însăși vieața lor și nici decum o voință arbitrară, atunci nu-i este îngăduit nimănui să atenteze la liniștea și libertatea altora, fără ca să nesocotească însăși pacea și liniștea continentului.

hoiturile cu noroiul drumului, în timp ce mai departe, cu capul băgat sub un cal mort, un cadavru a înțepenit cu mâinile ridicate spre cer. În partea cealaltă același aspect înfiorător. Zeci de cadavre își sticlesc ochii spre soarele ce dă spre asfințit. În lungul drumului și în latul câmpiei zac răsturnate sute de mașini care, alături de puzderia de cadavre, vor parcă să dovedească îngrozitoarea înfrângere suferită de hoardele bolșevice. Nu lipsesc din acest decor, ce zugrăvește pe deplin apriga înfrângere, nici imensele tancuri, nici monștri, de oțel, care de astă dată s'au proptit într'o rână, fie pe pieptișul de coastă, fie în șanțuri ori în mocirle, unde i-a prins vijelia de foc. Brigada rapidă își continuă înaintarea tăindu-și drum prin pălcuri imense de sovietici care-și ridică mâinile sus, în semn că se predau. Nu sunt o sută. Nici o mie. Sunt zeci de mii. Dar roșiorii nu se opresc. N'au timp să facă acum prizonieri. Misiunea lor e alta: să ajungă cât mai repede la dispozitivul ordonat”.

Și au ajuns, iar iureșul victoriei ne-a răscolit sufletele până în adâncuri,

de **Mardare Mateescu**

a trecut din creastă în creastă a Carpaților până departe, departe în căsuțele în care s'a aprins flacăra învierii de mâne.

Deplina victorie dela Charkow.

Peste valurile de entuziasm și încredere stârnite de victoria dela Kerci, a venit să întărească certitudinea în victoria finală vestea deplinei victorii a trupelor germane, române, slovace și italiene dela Charkow. Milioane de oameni înțeleștați într'o luptă disperată privesc acum apusul unor cumplite amenințări. În ultima clipă a vieții bolșevicii cu mâinile spre cer ca într'o supremă rugă, recunosc că există un Dumnezeu împotriva căruia nu se poate lupta.

Bilanțul bătăliei este un adevărat dezastru pentru sovietici. Armatele a 6-a, a 9-a și a 57-a, cuprinzând aproximativ 20 de divizii de infanterie, 7 divizii de cavalerie și 14 brigăzi blindate au fost nimicite. Numărul prizonierilor a crescut la 240.000, iar pierderile în morți și răniți sun tenorme. Numărul materialelor de războiu capturate sau nimicite se ridică la 1249 care blindate, 2026 tunuri, 538 avioane, precum și alte cantități de arme de tot felul.

Alături de armatele comandate de generalul feldmareșal Bock, armatele colonelului-general von Kleist și ale generalului de care blindate Paulus, un corp de armată român de sub comanda generalului Dragalina, citat prin ordin de zi special, a reperat victorii care au încărcat de glorie drapelele românești. Generalul Dragalina, ofițerii și ostașii săi bine merită recunoștința Patriei. Nicio dată ca în cele două cumplite bătălii ziarele și posturile de radio străine, n'au elogiât atât de cald modul exemplar ostășesc cum și-au îndeplinit misiunea.

Situația pe alte fronturi de luptă

În *Murmansk*, avioanele și submarinele germane au scufundat 14 vase dintr'un convoiu americano-britanic destinat bolșevicilor.

În *Africa de Nord*, armatele generalilor Bastico și Romell au trecut la ofensivă și ea se desfășoară în avantajul armatelor aliate.

În *Extremul Orient*, efectul urmăririi japoneze se simte tot mai aspru. Comandamentul britanic din Birmania a fost lichidat. În *China* continuă înaintarea în provincia Cekuang. Pe frontul *Shansi* generalul Lui Po Cong s'a predat Japonezilor cu cei 10.000 de soldați ai săi.

Să sperăm că pe toate teatrele de luptă victoriile mari vor fi câștigate de acei care luptă pentru o lume mai bună și mai dreaptă.

Redactor responsabil
ION BOZDOG